

# Operation for tunge øjenlåg (dermatochalasis), tunge øjenbryn (browptose) og/eller kolesterolaflejringer (xanthelasmata)

## OM TUNGE ØJENLÅG/ØJENBRYN DER GENERER FUNKTIONELT

Tunge øjenlåg skyldes, at huden med alderen mister noget af sin elasticitet som dermed tillader tyngdekraften at trække øjenlågene og øjenbrynene ned. Den overskydende hud på panden og de øvre øjenlåg kan med tiden genere for udsynet og det kan føles udmattende at holde øjnene tilstrækkeligt åbne. Nogle oplever pandehovedpine af denne årsag. Til tider kan underliggende naturligt fedt samtidig bule frem under øjenlåget. Tunge øvre øjenlåg kan også skyldes samtidig nedsynkning af øjenbrynet - hos nogle kan dette endda være den væsentligste årsag til tunge øjenlåg. Begge dele kan opereres, typisk i to seancer om nødvendigt. Symptomer der indikerer operation i *offentlig sygesikringsregi* er:

- Indskrænkning af synsfeltet
- Kompenserende, reflektorisk udløst bagoverbøjning af hovedet
- Udtalt tyngdefornemmelse af øjenlåg
- Hovedpine pga. konstant rynkning af panden for at løfte huden på øvre øjenlåg
- Irritation, kløe mm. som følge af hudforandringer i øjenlåggets hudfold

Sammen med nogle af ovenstående symptomer er der fra Sundhedsstyrelsen udstukket et såkaldt *afstandskriterie* som definerer hvor meget hud der skal være før man kan tillade sig at tilskrive tilstanden et funktionelt problem. Det vil sige at hvis symptom- og afstandskriterier ikke er opfyldt, må man enten acceptere at man enten selv kan betale for operationen (se afsnittet nedenfor) eller se tiden an.

## KOSMETISK BEHANDLING AF TUNGE ØJENLÅG

Nogle har fremfor alt kosmetiske gener af sine øjenlåg pga overskydende hud eller opfylder ikke kravene, som anført ovenfor. Det kan dreje sig om såvel øvre som nedre øjenlåg (poser under øjnene), der gør at man fx ser træet ud. I sådanne tilfælde kan man for egen regning vælge at blive opereret i privat regi. Hvorvidt du opfylder kriterierne for enten offentlig funktionel behandling eller privat kosmetisk behandling er defineret af Sundhedsstyrelsen, som klinikken er forpligtet at forholde sig til. Operation af tunge nedre øjenlåg vil altid være defineret som privat kosmetisk behandling. Øjenlægen vil fortælle dig, hvilken kategori du kan behandles under. Priser for privat kosmetisk behandling vil personalet informere dig om såfremt du er interesseret.

Samtykke til kosmetisk behandling kræver jf sundhedsloven et informeret samtykke fra din side med minimum 2 døgn betænkningstid. Vi vil derfor sørge for at indhente samtykke fra dig inden operationen, senest på operationsdagen. Før operationen kan du til en hver tid trække dit samtykke tilbage.

## OM XANTHELASMATA

Dette er en gullig-hvid aflejring af kolesterol på øjenlåg. Både øvre og nedre øjenlåg kan være ramt, oftest symmetrisk. Denne forandring kan skyldes forhøjet kolesterol i blodet, så vi anbefaler at du får tjekket kolesteroltal hos din egen læge.

## FØR OPERATIONEN

- Du bedes *ikke* bære make-up eller bruge hudcreme omkring øjnene på operationsdagen.
- Hvis du er nervøs, tilbyder vi dig en beroligende tablet.
- Vi fraråder bilkørsel umiddelbart efter operation, så arranger gerne hjemtransport i god tid.

### Tager du blodfortyndende medicin eller kosttilskud?

Der er mange blodkar og dermed tendens til blødning ved operation i øjenomgivelserne. Derfor bedes du **pausere** flg medicin/kosttilskud

- Acetylsalicylsyre-holdige tabletter, som f.eks. hjertemagnyl, Kodimagnyl og lignende **3 dage før operation**
- Non-vitamin K Orale Antikoagulantia (NOAK), f.eks. Xarelto, Eliquis, Pradaxa: **3 dage før operation**
- naturlægemidler som fiskeolie, ginseng, bladrian, ephedra, ginko biloba, hvidløg, ingefær **2 uger før operation**

Hvis du får kraftig blodfortyndende medicin fx **Marevan**, bør du aftale pausering af denne medicin med din behandlingsansvarlige læge (fx egen læge)

## BEHANDLINGEN

Begge øjne opereres samme dag. Sjældent er det kun nødvendigt at operere på den ene side.

Der er sat god tid af til operationen, bestående af følgende

- Før operationen tilbydes du en beroligende tablet, men det er sjældent nødvendigt
- Der måles og optegnes den mængde hud som skal fjernes
- Herefter lægges bedøvelse (svier og spænder lidt)
- Operationen gennemføres
- Til slut syes såret sammen

## RISIKO

Der er lav risiko for

- Vedvarende blødning (som ikke er let at stoppe ved let kompression)
- Infektion (meget sjælden)
- Skæmmende arvævsdannelse (særligt hos visse personer som er genetisk disponeret, såkaldt keloiddannere). Det er oftest ar efter øjenbrynsoperation der er mest synlige (lige over øjenbrynet)
- Asymmetri (de fleste mennesker er dog født med et let asymmetrisk udseende)
- nervebeskadigelse med dertilhørende føleforstyrrelser i pande/øjebryn (kun ved operation af tunge øjenbryn)
- fejlstillet, udadvendt nedre øjenlågskant (ectropion) (typisk kun ved operation af tunge nedre øjenlåg)

## FORHOLDSREGLER EFTER OPERATIONEN

Vi fraråder kraftigt at du kører bil på operationsdagen.

Efter operationen er der de første døgn kun få forholdsregler:

- Læg en ispose på operationsområdet nogle gange om dagen, 20 minutter ad gangen for at dæmpe hævelse og smerter
- De første døgn efter operationen skal du forholde dig roligt og undgå fysisk anstrengende aktiviteter
- Undgå beskidte miljøer, især svømmehal og havbad den første uge
- Hold sår tørre, også når du går i bad
- Undlad at pille ved såret, inkl. de påsatte plasterstrimler, som er med til at forstærke syningen
- Ved smerter, som kan forekomme de første døgn, anbefales paracetamol 1 gram, 3 gange i døgnnet, samt isposer som beskrevet
- Tiltagende, dunkende smerter kan for eksempel være tegn på betændelse, så det skal du reagere på ved kontakt til os, anden læge eller 1813

## EFTERFORLØB

Du vil typisk have blåligt misfarvede og hævede øjenomgivelser, som om du har været i en boksekamp, i et par uger efter operationen.

Tråden bliver fjernet efter ca 1 uge. De første par uger efter operationen og inden såret er fuldt ophelet skal du være påpasselig med ikke at gnide eller trække i øjenlåget. Hvis såret gaber er det dog næsten aldrig så meget, at det skal syes igen. Du skal blot rense såret og samle det med et plaster, så lukker det sig hurtigt og ender med alligevel at blive pænt. Ved den mindste tvivl kontakter du klinikken.

Arret kan godt være rødt i starten, men det bleges af hos alle. Det forudsætter dog, at du ikke får stærk sol på arret i 3 måneder eller evt. længere, hvis det stadig er rødt. Det skyldes, at et ar kan blive pigmenteret, hvis der kommer sol på, før det er helet. Vil du gerne være i solen, skal du sørge for at smøre arret med stærk solcreme/ sunblock og samtidig bruge hat med solskygge.

Klinikken tilbyder altid en kontrol efter 6 mdr., hvor vi i fællesskab vurderer det endelige resultat, og om generne er blevet afhjulpet.

Efter nogle år (typisk >10 år) er der mange som har brug for en tilsvarende operation, idet huden naturligt mister sin elasticitet. På samme måde kan fjernede xantheleasmeta komme igen med tiden, hvormed en ny operation kan blive aktuel. Nogle har brug for et løft af øjenbryn efter øjenlåg er opereret - det afklares ofte ved halvårskontrollen hos kirurgen.

### ⚠ Brug for mere hjælp?

Oplever du komplikationer eller manglende bedring af en given behandling, forværring i dine eksisterende symptomer eller måske helt nye symptomer bedes du snarest kontakte os så vi kan hjælpe dig. Ved akutte problemer udenfor klinikens åbningstider henvises til nærliggende øjenlægepraksis (liste over øjenlæger i Region H på Sundhed.dk) eller 1813